

Digitale infrastructuur

als fundament voor brede welvaart

Inbreng **Interprovinciaal Overleg**
voor het commissiedebat digitale infrastructuur
en economie dd. 8 april 2026

Digitale infrastructuur is van strategisch belang voor Nederland. Zij vormt de basis onder economische ontwikkeling, innovatie en maatschappelijke voorzieningen. Digitale infrastructuur is daarbij niet alleen een economische randvoorwaarde, maar ook essentieel voor publieke dienstverlening, maatschappelijke opgaven en het functioneren van de overheid als geheel. De digitale transitie van onze economie en maatschappij gaat steeds sneller, tegelijkertijd staat de bijbehorende infrastructuur onder toenemende druk door groeiende datastromen, geopolitieke ontwikkelingen en een toenemende afhankelijkheid van niet-Europese technologie en aanbieders.

Versnippering belemmert keuzes en vertraagt ontwikkeling

Er is geen eenduidig nationaal beleid, provinciaal beleid is versnipperd, met andere woorden er mist samenhang. Besluitvorming duurt lang, keuzes blijven uit en regio's worden ongelijk geraakt. Tegelijkertijd krijgen vraagstukken rond datacenters, datasoevereiniteit, AI-rekenkracht en internationale verbindingen, zoals zeekabels, een steeds sterkere Europese dimensie, terwijl de ruimtelijke en maatschappelijke impact juist regionaal landt. Want de noodzakelijke groei van digitale infrastructuur doet een groot beroep op de schaarse ruimte, energie en zoet water. Dit vraagt om een gedeelde nationale visie, duidelijke keuzes, samenhangend beleid en een vorm van regie waarin nationale kaders, investeringen en wetgeving in samenhang worden ingezet met regionale bevoegdheden en instrumenten. Nauwe samenwerking tussen Rijk en provincies is nodig. Op de onderwerpen datacenters en zeekabels moet nu gehandeld worden als Nederland leidend wil blijven in de digitale transitie.

Data en samenwerking: randvoorwaarde voor een functionerende digitale economie

Nederlandse organisaties beschikken over veel data, maar benut deze nog onvoldoende. Data blijft vaak versnipperd, moeilijk toegankelijk of wordt niet gedeeld tussen partijen, wat samenwerking en innovatie belemmert. (Europese) data spaces zijn essentieel om dit te doorbreken. Zij maken het mogelijk om data veilig en gecontroleerd te delen, en vormen daarmee een randvoorwaarde voor samenwerking in economische en maatschappelijke ketens én voor digitale soevereiniteit. De ontwikkeling hiervan blijft nu versnipperd en vraagt om landelijke regie en ondersteuning, zodat initiatieven kunnen opschalen en verbonden raken.

Digitale weerbaarheid als integraal onderdeel van infrastructuurkeuzes

Digitale weerbaarheid is onlosmakelijk verbonden met de inrichting en het gebruik van digitale infrastructuur. De fysieke ligging van datacenters en zeekabels, de concentratie van datastromen, afhankelijkheid van niet-Europese technologie en infrastructuur de sterke verwevenheid met het energiesysteem maken regio's kwetsbaar voor verstoringen, cyberincidenten en geopolitieke risico's. Versterking van digitale infrastructuur vraagt daarom om expliciete keuzes die economische ontwikkeling, veiligheid en weerbaarheid in samenhang adresseren.

De rol van provincies: schakelpunt tussen ruimte, economie en infrastructuur

Provincies vervullen een sleutelrol in de ontwikkeling van digitale infrastructuur. Zij verbinden Europese en nationale ambities met regionale uitvoering en zorgen voor samenhang tussen ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling en maatschappelijke opgaven. In de praktijk sturen provincies op de ruimtelijke inpassing van datacenters en digitale netwerken, dragen bij aan regionale economische ecosystemen en werken samen met bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Daarbij worden schaarse ruimte, energiegebruik en maatschappelijke impact integraal afgewogen. Daarnaast werken provincies aan regionale data-ecosystemen en dragen zij bij aan de weerbaarheid van vitale infrastructuur, onder meer via risicobeoordeling, ruimtelijke keuzes en samenwerking met partners.

Oproep aan het Rijk

De gezamenlijke provincies doen drie gerichte oproepen:

- **Ontwikkel in nauwe samenwerking met provincies een integrale strategie voor digitale infrastructuur en digitale weerbaarheid, met expliciete keuzes over datacenters, Europese datasoevereiniteit en de rol en bescherming van zeekabels.**
- **We onderschrijven het belang van regie en samenhang op het gebied digitale infrastructuur en we vragen het Rijk om de krachten te bundelen, en hier samen met de provincies gezamenlijk vorm aan te geven.**
- **Veilig datadelen is de basis voor waardecreatie in ketens en ecosystemen; het Rijk moet regie voeren op standaarden, governance en opschaling van data spaces. Als provincies werken wij hier graag aan mee.**

Van urgentie naar uitvoering: samen aan zet

Digitale infrastructuur vraagt om nationale regie én regionale uitvoering. Door als Rijk en provincies samen op te trekken, keuzes te maken en samenhang te realiseren, kan Nederland digitaal sterk, weerbaar en economisch concurrerend blijven. Als provincies dragen wij hier graag aan bij. We gaan graag samen met u aan de slag.